

w żaden sposób nie mógł od Kirchmayera za to tak silne a jego zamiarom przeciwnie artykuły otrzymać wynagrodzenia. Wywodów swych nie skończył p. D. przed południem, odczytano więc dalszy wywód do posiedzenia popołudniowego.

Posiedzenie popołudniowe.

Nim p. Dobrzański przystąpił do dalszego wywodu w sprawie sprzedaży dóbr krajowych, wraca on jeszcze do sprawy banku hipotecznego i z całym rocznikiem Gazety Narodowej w ręku stara się dowiedzieć, że od czasu jego wyjazdu do Wiednia w sprawie banku, podniosły się kursa listów tego banku. Przy tej sposobności czyni mowa wyrzuty bankowi, że za tak wielkie zasługi tak niestosownie go wynagrodził. Gdyby bank był sam to robił, co ja dla niego zrobiłem, byłby wydał pewnie 100,000 guldenów. Fakt zresztą podnoszony przez oskarżonych, że tu brałem i tu brałem, nie dowodzi sprzedawcy. Tego można nazwać sprzedajnym, który wbrew swemu przekonaniu rzecz szkodliwą jako dobrą przedstawia. Gdyby mi nawet za popieranie banku hipotecznego płacono, nie byłoby w tym nic złego i nie byłoby to sprzedawcą, ale zaprzeczam, aby mnie za popieranie banku w Gazecie Nar. płacono, bo tak nie było.

P. Lam kursa, w Gazecie Nar. ogłaszane, niczego nie dowodzi.

P. Dobrzański (przerwijając). Przedłożę urzędową Gaz. Lwowską.

P. Lam. Zresztą nie mam nic dodać w tej chwili z powodu zeznań p. Dobrzańskiego, jak tylko wyrazić ubolewanie, że bank hipoteczny tak mało dał p. Dobrzańskiemu za tak ogromne usługi (Śmiech).

Wreszcie na wezwanie przewodniczącego kończy p. D. ze sprawą banku hipotecznego a przystępuje do dalszego wywodu w sprawie dóbr krajowych. Stręścił ci długą mowę skargającą jest dla mnie rzeczą niemożliwą. P. D. mówił tyle rzeczy, do rzeczy nie należących, podnosił tyle najdrobniejszych, zupełnie zbytecznych okoliczności, co kiedyś robił, co sobie wtedy a wtedy pomyślał, z kim się wtedy a wtedy widział, a której godzinie był tam a tam, że główna rzecz zniknęła w masie drobiazgów i tak pogmatwało się wszystko, tak niejasny, a nawet zupełnie niepotrzebnie skargącego kompromitujący był cały ten wywód, że nawet zastępca skargącego, dr. Wolski, przerywać musiał mówiącego, za co ściągając na siebie upomnienie przewodniczącego, które, aby odeprzeć, tłumaczył się, że pogmatwana mowa jego klienta wymaga wyjaśnień.

Nie kusząc się więc streszczać wywód pana Dobrzańskiego, podam tu rzecz całą jak się ona przedstawia, dla wyświecenia.

W liście, adresowanym do redakcji Gazety Nar., nadeszło z Krakowa od Kirchmayera dla redakcji z prośbą o użycie według „życzenia mocodawcy“ zlr. 2000. List dołączony był z 25 lipca 1868. Przedtem jeszcze nadeszły list z 1 lipca 1865 pod tym samym adresem od Kirchmayera z Wiednia, zawiadamiający redakcję, że panu Kirchmayerowi „miło“ bardzo, że może dziennikarstwo krajowemu ofiarować promesę na 100 akcyi „Vereinsbanku“, z których zysk po 10 od sta, więc 2000 guldenów (akcyje po 200 zlr.) gwarantuje syndyk. Wreszcie w styczniu r. 1869 nadstawało jeszcze jako uzupełnienie 22 guld. 48 centów. Owoż podług opowiadania pana Dobrzańskiego chciał Kirchmayer dawniej przed ukończeniem interesu o kupno dóbr krajowych przekupić pana Dobrzańskiego i ofiarować mu licząc od 5000 do 45,000 guldenów. Pan Dobrzański odrzucił propozycję i pisał wciąż przeciw sprzedaży tych dóbr sam jeden w całym kraju.

Gdy już dobra sprzedać postanowiono i Gazeta Narod. zapobiedz temu nie mogła, przyjął pan Dobrzański nadesłaną sobie promesę, za którą w Wiedniu w kantorze Vereinsbanku otrzymał 1000 guld., następnie w liście od Kirchmayera 2000 guldenów, a w końcu jako uzupełnienie wartości promesy 22 guldeny 48 centów.

To jest mniej więcej goły fakt, o ile można było wyrozumieć go z opowiadania pana Dobrzańskiego, który i o wywiecenie do Poznania z Sokołem i o korespondencji Gazety Nar. w Wiedniu panu M. i o dziecku, które do Zurychu odwoził, i o świadkach, którzy to dziecko widzieli i o wielu innych rzeczach opowiadał, czem rzecz tak zagmatwał, iż narażony był na mnóstwo pytań. Tak pyta:

Przewodniczący. Jak pan użył tych pieniędzy od Kirchmayera nadesłanych?

Pan Dobrzański. Użyłem ich dla siebie.

Przewod. Ależ w liście stoi, że dawca przesyła je dla dziennikarstwa krajowego?

Pan Dobrzański. Tak jest, użyłem na krajowe dziennikarstwo. (Śmiech).

mitetu i Walnego Zebrania średzkiego, które później powstawi.

Ks. officjał Janiszewski uważa zwyczajną normę 200 tal. za dostateczną, a w zawodach, które wyższego stypendium wymagają, tam je też dyrekcyja daje; nie było zaś ani jednego wypadku, aby stypendyat jak dla braku pieniędzy uniwersytet opuścił.

Syndyk Wegner nadmieniał, że dyrekcyja nie ustanowiła 200 tal. jako najwyższej normy, ale stosuje się do każdego pojedynczego przypadku, że dawała często 300 i 400 talarów, jeżeli nauka tak wielkiego nakładu wymagała. Obok zwyczajnego dawała często wsparcie jednorazowe, a nawet po trzy i czteroletnim kursie dawała jeszcze wsparcie na ukończenie.

Dr. Rzepecki oświadcza się także przeciwko normie 200 tal., które uważa za niedostateczne, i radzi, aby się w tej mierze znieść z akademikami celem sporządzenia budżetu.

Dr. Niegolewski mówi przeciw podpisaniu poświadczenia na słowo honoru i woli mniej stypendyatów a tak wyposażonych, aby swobodnie pracować mogli.

Dr. Wituski odpowiada ks. officjałowi, że nie było jego myślą zbyt wysokie stawianie sumy, że pomiędzy zbytkiem a biedą jest jeszcze środek, ale dotychczasową normę uważa za niedostateczną.

Po zamknięciu dyskusji poddaje przewodniczący wniosek sędziwego Mottego tej treści pod głosowanie:

Walne zebranie wyrazi życzenie, aby dyrekcyja odstąpiła od normy nie udzielania w żadnym razie stypendium wyższego nad tal. 200 włącznie z innymi stałymi dochodami stypendyata.

Wniosek upada większością 46 głosów przeciwko 113.

Pan Wolniewicz stawia w imieniu średzkiego komitetu następujące wnioski:

Walne zgromadzenie wyraża życzenie:

1) aby w tych miastach, gdzie są gimnazja, członkowie komitetów kontrolę mieli nad stypendyatami, jak dawniej bywało,

2) aby uniwersytetach zaprowadzić egzamina ustne półroczne i do tego wyznaczyć

Pan Wolski. Ależ powiedz na Gazetę.

Pan Dobrzański. Tak, na Gazetę Nar., bo w skutek, że pan Smochowski przegrał na giełdzie, musiałem poratować Gazetę Nar., która z tego powodu także została dotknięta.

Pan Lam. Smochowski przegrał w roku 1869, a pieniądze przyszył rok wcześniej, bo w r. 1868.

Przewodniczący. Mówił pan, p. Dobrzański, że dawniej ofiarował p. Kirchmayer 5000 i więcej a pan nie chciałśś przyjąć, a tu przyjąłś 2000. Zresztą za cóż on dał? Wszak to bankier, kupiec. Jeżeli za to żadnej grzeczności pan mu nie chciałśś zrobić, może należało te pieniądze jemu odesłać? (Śmiech).

Pan Dobrzański. Kirchmayer wytłomaczył mi, że to taki zwyczaj, że wszystkie niemieckie dzienniki biorą, dla czego nie mają brać polskie. To był pierwszy przykład, że pamiętano i o polskich dziennikach. Zresztą nietylko Gazeta Nar. otrzymała taki prezent, otrzymały także i inne dzienniki polskie.

Przewodniczący. Czy listy te pokazywałeś pan dawniej komu, czy mówiłeś komu o tych prezentach.

Pan Dobrzański. Tak jest, jeszcze przed rozpoczęciem procesu, skoro tylko nieprzyjacieli moi zaczęli rozgadywać o tym, pokazywałem te listy różnym osobom.

Przewodniczący. Zawsze to dla sądu będzie zagadką, dla czego pan ten dar przyjąłś i zatrzymałeś.

Pan Lam. Ponieważ, jak słyhać, pan Kirchmayer został przytrzymany, proszę, by go przesłuchano.

Pan Rewakowicz. Ja proszę, by przesłuchano p. Smochowskiego, aby wyjaśnił tę niezrozumiałą zagmatwaną historię.

Następnie zadaje liczne pytania obrońca p. Jekes. Między innymi żąda wyjaśnienia, dla czego, skoro 10 od sta od 100 akcyi po 200 guld. wynosi 2000 guld., wypłacono panu Dobrzańskiemu aż 3022 guld. 48 centów razem, dla czego p. Dobrzański nie przyjął 45,000, dawanych przez Kirchmayera, skoro za nie, jak sam pan Dobrzański powiada, niczego Kirchmayer nie żądał itd. Wiele z pytań, stawianych przez dra Jekesa, uchylił przewodniczący, jako już poprzednio stawiane.

Pan Dobrzański kładzie na to nacisk, że listy nie były adresowane do niego, lecz do redakcyi.

Dr. Jekes pyta więc, czy się pan Dobrzański podzielił z redakcją temi pieniędzmi?

Pan Dobrzański. Nie, ale właściwie podzieliłem się, bo użyłem ich na honoraria dla współpracowników, na feletony itd.

Przewod. Czy pisałśś pan co w Gazecie Nar. o Vereinsbanku?

Pan Dobrzański. Bardzo mało, dawałem tylko drobniejsze wiadomości.

Pan Rewakowicz potwierdza, dodając, że przypomina sobie, że mu p. Dobrzański kazał raz przedrukować artykuł o tym banku z Czasu.

Na tem skończyło się posiedzenie o godzinie 8 wieczór. Dalsze rozprawy, które jeszcze kilka dni trwać będą, odcroczono do wtorku, t. j. do 1 marca, gdyż w poniedziałek ma się odbyć inna rozprawa, a to w procesie o obrazę czi, który wytoczył Szczyteł Dziennikowi Lwowskiemu.

Z Petersburga, 24 lutego.

(Jeszcze o spisku. — Sady. — Mełowie chwili. — Katków i jego upadek, jego kłębki i zwycięstwa. — Mroź. — Halka. — Zwrot. — Wieści o wojnie. — Fleury. — Cywilizacyja na Taszkencie. — Szkańdał).

...Z... Odkryty spisek Nieczajewa i innych, zawsze jeszcze stanowi tu główny przedmiot rozmowy. Dotąd jeszcze toczy się śledztwo nad aresztowanymi. Prezesem komisji śledczej a zarazem i sądu, który ma obwinionych sądzić, jest Czamodurów, kreatura Szuwałowa. Obecnie sąd wyjechał do Moskwy, aby tam na miejscu, gdzie najwięcej aresztowano, śledztwo prowadzić. Pomiedzy aresztowanymi prawie wyłącznie sama młodzież ucząca się. Katków w rozpaczy, bo ta Moskwa, której on strzegł jak najczynnieszy policyant, powtarzam wam, największy kontyngens dostarczała. Praca jego i wszystkie budujące nauki najzupełniej z kretesem stracona a co najgorsza, że nawet intrygi polskiej nie może się domagać. Ani jeden z Polaków, choćby na lekarstwo nie aresztowany. Sami Moskale związali się, a mieli plan cudownie piękny, prawdziwie moskiewski. Ależ nie mniej ani więcej tylko wyrzwać szlachtę, strącić z tronu cara i zaprowadzić rząd demokratyczny, pod którymby panowała najzupełniejsza równość, pod którymby nie było ani rodziny, ani własności. Tak przynajmniej tu powszechnie opowiadają. Wreszcie treść odeszły przytaczanych, jeśli je tylko przytaczają wiernie, toż samo stwierdza. Nieczajew, jak wam już zapewne wiadomo, uciekł za granicę, i jak tu wieści głoszają, jest

komisyja ludzi fachowych w Poznaniu; prace zaś dotąd używane, uważają się za niedostateczne.

Syndyk Wegner odpowiada w imieniu dyrekcyi na wnioski komitetu średzkiego; pochwała myśl obu wniosków i dowodzi ustawami, że jest powinnością komitetów opiekować się stypendyatami i mieć nad nimi kontrolę; że w miastach, w których są gimnazja, istnieją komitety, które to robią i zdają co kwartał sprawozdanie, przesyłają zaśwadczenia i robią swe przedstawienia. I tak w gimnazjum św. Maryi Magdaleny są na to pp. Dr. Wituski i dr. Łazarewicz, w szkole realnej pan Studniński, w Ostrowie dr. Wawrowski, w Śremie prof. Szenic itd.

Co do drugiego wniosku to szanowny mówca uważa, że go już kilka razy na zgromadzeniach powtarzane, ale nigdy nie uzyskał większości przy głosowaniu. Dyrekcyja sądzi, że nawet tłumaczenie dzieła jakiego jest już pewną korzyścią dla stypendyata, samodzielnych zaś prac nie może wymagać od niego, bo na to ani czasu, ani odpowiedniego nie ma jeszcze udołnienia. Prace sobie przesłane oddaje ludziom fachowym do osądzenia, a sąd ich ze swymi uwagami i napomnieniem przesyła stypendyatowi. Każdy akademik wraz z pracą swoją przesyła dyrekcyi co pół roku świadectwo słuchanych kolegów, a tem samem usuwa podejrzenie go o nie uczęszczanie. Rząd tego samego tylko wymaga, i to tylko jednę rozprawę, kiedy dyrekcyja żąda dwóch. Kontrolę skuteczną zaprowadzić na akademiach jest niepodobna, a gdyby nawet można, obawiać się należy, że może wywołać przeciwny skutek, bo wpływ demoralizujący na młodzież.

Co do pierwszego więc wniosku sądzi szanowny mówca, że istnieje już wymagana kontrola, co zaś do drugiego, nie widzi środka, któryby doprowadził do celu.

Pan Wolniewicz mówi jeszcze za kontrolą na akademiach i nie widzi w tem nie demoralizującego. Osobiście jest zadowolony, ale ponieważ to są wnioski walnego zebrania średzkiego, przeto poddaje je pod głosowanie.

Wnioski upadają jednomyślnie.

Ks. kanonik Wojciechowski wnosi w imieniu komitetu gnieźnieńskiego o udzielenie stypendium

już w Szwajcaryi. Rząd tutejszy jako zabójcy domaga się jego wydania. Nie sądzą wszakże, by Szwajcarowie wydali go, bo jakkolwiek sprawa to nieszczytlna, do której wpływał i w której popełnił wraz z innymi zabójstwo na osobie Iwanowa, o czem wam już pisałem, ale sprawa ta natury politycznej a tej kategorii przestępstw Szwajcarowie nie wydają. Za granicę przebrano za kobietę Nieczajewa wywołała niejaka Aleksandrowskaja, z domu Czyrykowa, która z powrotem do Rosyi na granicy została aresztowaną. Przy rewizji znaleziono przy niej masę odeszły rewolucyjny. Osadzona w Pietropawłowski krepости przyznała się do wszystkiego i wiele szczegółów rządowi dostarczyła. Iwanów, zabity przez Nieczajewa, nie wydał jeszcze nikogo; podejrzano go jedynie o zamiar denuncjacyi i z powodu podejrzenia go zabito. Z powodu tego spisku stroniactwa przychodzi do coraz większego z sobą starcia. Szuwałow, poprzednio mocno zagrożony, dziś stoi na silnych nogach i rządzi wszystkiemi. Za to nacelnik ultrastów minister Milutin chwieje się potężnie. Głośno tu mówią o wydaleniu go i zamianowaniu na jego miejsce generała Wasiliczikowa. Że istotnie konserwatyści idą górą, to macie pomiędzy innemi świeży dowód z nowego projektu prawa o władzy gubernatorów, który przedyskutowany już został w radzie ministrów i na radzie państwa i najniezawodniej zatwierdzenie carskie pozyska. A piękne to prawo! Odtąd policya jeszcze wyraźniej i dosadniej osaczy cały ten błogosławiony kraj. Gubernator wedle tego projektu to basza w najrozleglejszym znaczeniu tego słowa. On jeden jest odpowiedzialny i w jego ręku spoczywa cała władza nad gubernią. Tylko sądownictwo i władze kontrolujące nie należą do jego władzy. Rządy gubernialne znoszą się a w ich miejsce wchodzi rady gubernialne, składające się z prezesów wszystkich władz w gubernii istniejących z głosem wszakże doradczym. Tem rozporządzeniem, z charakterem najzupełniej policyjnym, myślą zatamować budzenie się nowego życia. Niestety życia nie zawróciśś a im więcej mu stawiasz tamy, tem ono z większą je gwałtownością zrywa. Tymczasem wielcy tutejsi mełowie stanu są przekonani, że uciśkaniem i kleszczami policyjnymi sprowadzą dawny stan rzeczy. Całe więc działanie obecne rządu polega na cofaniu się, najzupełniejszemu cofaniu. Szuwałow, Trepow i oberpolikmajster moskiewski Arapów są mełami chwili. Dwóch pierwszych mniej więcej znać. Ostatni z nich, to jest Arapów, znany jest pod nazwą oberpolikmajstra astronoma. Wydał on rozporządzenie do wszystkich swych podwładnych, aby zważyli na wszystkie zmiany ciała niebieskich i natychmiast o tem mu donosili. Odtąd cała policya moskiewska chodzi z oczyma wznieśniami ku niebu. Z tych astronomicznych sądzeń korzystają złodzieje. Wpływ za to Katkowa co chwila się zmniejsza. Czuje on to sam, rzuca się na wszystkie strony, chce stanowisko swe uratować, ale podobnego stanu rzeczy należało się spodziewać, bo, jak wiadomo, nienawistnie nie można żyć całe wieki, a Katków w imię tej ustawicznej nienawisti chciał politykę Moskwy prowadzić. Ten nieustający ten szczeni i poduszczania na obce narodowości, należące do organizmu państwowego moskiewskiego, zmniejszył nareszcie bezpodstawi. Wreszcie i rząd zmniejszył ta dyktatura bez podstawy i tytułu. Za krytykę działań rządowych, w artykułach pomieszczonych w pierwszych dniach stycznia dano mu ostrzeżenie. I ten sam Katków, który przed dwoma laty miał odwagę nieprzyjęcia ostrzeżenia i odmówił umieszczenia takowego w swem piśmie, ten sam Katków, który wolał się usunąć na jakiś czas, aniżeli uleść samowoli ministerjałowej, ten sam Katków, który odgrażał się w razie otrzymania ostrzeżenia porzucić redakcyję Moskiewskich Wiadomości, ten sam Katków dziś z potulnością baranka przyjmując ostrzeżenie, drukuje je czempredziej w szpalach swej gazety, a w artykule rozumowanym wyznaje swój błąd i z pokorą niewolnika odprawia akt pokuty. Odtąd, można powiedzieć, zaczął upadać w opinii i a upadającego posypały się rozmaite pociski. Najgręczniejszy uderzył w niego, bo bronią śmiechności, która, jak wiecie, najboleśniej rani, feletonista St. Petersburgskich Wiadomości. Napisał on otwarty list do Katkowa, który jest arcydziełem hamora, ironii i zarazem logiki. Odtąd dzień po dniu spływają pociski za pociskami. W rozpaczy pisze do siebie adresy, ale podobne rzeczy, jako już zużyte, nie skutkują wcale. Jeden tylko Gołos sekundeje mu, ale sekundeje słabo. Pobity na polu politycznym, ponosi również porażkę na polu kwestyi wewnętrznych. Jego systemat naukowy coraz mniej ma uznania, a jego liceum ma coraz mniej uczni i coraz gorszych nauczycieli. Jedynie strachem i siłą, jaką ma za pośrednictwem Leontiewa a tem samem uniwersytetu, trzymają się go nauczyciele. Nawet bal, co rocznie w dniu 24 stycznia wy-

dawany na cześć rocznicy założenia uniwersytetu, a udaje się. Zaledwie kilkunastu stronników Kalkia w i Leontiewa zgromadza się nań; inni byli studenci moskiewskiego uniwersytetu zbierają się oddzielnie i czynię tę święcą. Tylko wyborem rektora święci zwycięstwo. Na skutek bowiem jego agitacyi znów objęto na rektora profesora Barszewa, który pod względem pości umysłu, swych serwilistycznych i ultra-prawowych przekonań ma powszechną i ustaloną reputacyę w całej Rosyi. Tego więc znakomitego mełza przepędził na rektora Katkow. Zwycięstwo było nie tylko, bo przeciwnikiem jego był profesor Połunin, pó sławny profesor, na którego odczyty nie chcieli uczęszczać studenty, za co kilkunastu jak wam donosiliśmy, wypędzono z uniwersytetu. Nie uwierzcie, jaki kłopot zacyfanych idiotów zawiera w sobie uniwersytet! Wszyscy lepsi i zdolniejsi profesorowie usunęli się, została sama nicość. Inne rosyjskie uniwersytety mroć lepiej stoją, na to wszyscy się zgadzają, a jednak takiego stanu uniwersytetów rosyjskich nasyłają Warszawy cywilizatorów, jakby ich do zbytku u siebie posiadali.

Od spraw białokamiennęj Moskwy powracam do grodu stołecznego, w którym mroź okropny, zimno chłodziło do 40 stopni, teraz mrozy się zmniejszają. W obec takich mrozów trudno było wyżyć, już dawno takich nie pamiętają. Tylko zmuszeni wychodzili na ulicę zresztą każdy, przyodziany w ciepłą odzież, w dom siedział. Pomimo takich trzaskających mrozów przedstawiało tu po raz pierwszy „Halkę“. Moniuszko, dla dyrgowania, sam tu zjechał. Mimo starania się ultrastów, opera ta upadła, jako utwór Polaka, utrzymała się odraża i doznała w większości bardzo pochlebnego przyjęcia. Fakt ten zaznaczą, bo, jak wiadomo, przed niedawnym czasem nawet myśleć o jej przedstawieniu nie podobało było. Dziś, jak powiadam, wywołała okropnie niesmak w ultrastach. Odbicie tego niesmaku wyraźnie jest w sprawozdaniu o tej operze Gołosu. Jest tam niedobra dla tego, że jest polską. Z podobnemi operami spierać się nie warto. Przepowiedziałem już, że w przekonaniu tutejszych nastąpi niechybny zwrot. Wyrażny zwrot jeszcze nie nastąpił, ale oznaki zapowiadające zbliżenie się takowego zwrotu są już do widzenia. Wszystkie dzienniki niemal, z wyjątkiem jednego, idą w tym kierunku. Z tego wszakże niegdyś można wnosić o zmianie dziś rządzącego systematu. Ścieś statem ten jeszcze jakiś czas potrwa, a mianowicie dziś póty, dopóki większość nie przekona się o jego bezowności. Dziś tylko pewna, że już z taką bezwzględnością nienawistnie nie występują przeciw obecnemu narodowości, chociaż, powtarzam, wszyscy na obecnym kierunku polityki rządowej co do nas zgadzają się.

Zbrojenie ciągle postępuje; obecnie rząd zbiera wojska na południu i mówią o wystąpieniu przeciw Turcji. Dowódca tych wojsk operacyjnych ma być książę Melsch, dotychczasowy namiestnik kaukaski. Namiestnictwo kaukaskie ma być zniszczone, a namiast zastąpi je generał-gubernatorstwo, które przeznaczą Milutinow.

Wszyscy tu głoszą o wojnie i widzą w niej jeden o czynnik na stan wewnętrzny kraju i rozmaite podnoszące się kwestye. Zbliżający się 2 marzec napelnia w obec obiegających pogłosk trwoga. Wiadomo, że 2 marzec jest kresem przejścia włościan na stanowce uwłaszczone, rozumie się za opłatą, którą sami winni złożyć. Odtąd opowiadają, że chłopci na tem carskim uwłaszczeniu poprzestać nie myślą. Pogłoski te przytężone i mogą wam niemal zaręczyć, że z tej przynajmniej kropla deszczu nie zniknie.

Generał Fleury, który z początku był tu tak silnie kokietowany, dziś już jest chłodno traktowany i mówią o jego odwołaniu. Stósunek z Francją po dawnemu jest obojętny i chłodny, z Prusami zawsze ta sama serdeczność.

Oświata moskiewska krzewi się nawet na najdalszych krańcach. W Taszkencie, w paszaliuku generała Kaufmann, dokąd obecnie ciągną wszelkiego rodzaju cywilizatorzy moskiewscy, wychodzą będą dwa razy w tydzień Taszkencie Wiadomości. Redaktorem ma być Majew; będzie on organem satrapy Taszkenciekiego.

Reszty wiadomości odkładam do następnej korespondencyi, niniejszą pieczętuję j-k zwyczajnie zabawnymi epizodami z życia moskiewskiego. Do Werchniej dniewrowskiej w jekaterosławskiej gubernii zjechał są na rok. Obywatelstwo miejscowe uroczystie przyjmowało go, wydając na cześć jego bal. Odtąd na tym balu prezes zjazdu mirowego wypoliczkował pomieszczyka Romanowski. Sprawa ta z sali balowej przeniosła się do sądu. Romanowski za to, że został spoliczkowany osadzony został jeszcze na trzy miesiące aresztu. Dłaczego, zapytacie się? Oto dla tego, że bijącym był się

Z tego wypadu, że największą część stypendyatów uniwersyteckich ma na rok 200 tal. Wszakżeśmy takto byli na uniwersytecie, choć to już przed kilkunastu laty; zróbmy więc sobie budżet, jakbyśmy tą sumą wyżywać mieli.

Przypuściwszy, że nam opłatę za kolegia przelona gują, zaczniemy od ubrania i liczymy na całą odzież wraz z bielizną 50 tal.; zostanie więc nam jeszcze 150 talarów, co na miesiąc wypadnie 12 tal 15 sgr.

Najmiej sobie pokoik chociażby pod strychem i dajmy zań..... 3 tal.

zjedzmy śniadanie miesięczne za..... 1 —

obiad..... 4 —

południorek..... 1 —

wieczorek..... 2 —

zapłaćmy za pranie bielizny..... 1 —

Otóż wydaliśmy na miesiąc tal. 12,

zostają nam więc 3 zlp., które już nie starczą na światło, opał, materiały piśmienne, konieczne książki, drobne wydatki i kosza podróży. Na to wszystko potrzebujemy nam jeszcze z 50 talarów, a wtenczas już byśmy, skromnie żyjąc, mogli wystarczyć. Zaiste 250 tal., uważamy dzisiaj za konieczne dla stypendyaty na utrzymanie życia we wielkiem mieście. To też walne zgromadzenie było w istocie za podwyższeniem zwyczajnego stypendium nad 200 tal., bo kiedy ks. officjał Janiszewski twierdził, że 16 sgr. wystarcza na wszystkie potrzeby młodzieńca, zgromadzenie głośno temu zaprzeczyło. Zdaje się jednak, że nie chcąc wchodzić w atrybucyę dyrekcyi, a widząc przez dyskusyję dostateczność życzenia te wyrażone, głosowało przeciw wnioskowi sędziwego Mottego.

W końcu cieszy nas, że się możemy podzielić tą miłą dla każdego, a dla towarzyszt naszego naderst pomyślną wiadomością, że znów znalazł się nowy dobroczyńca, który 10,000 talarów zapisał dla pomocy naukowej. Oby szlachetny dawca znalazł więcej godnych siebie naśladowców.

...a sędzię, przecież sędzią niepodobna. Bodajto być...
...w Rosji! Gdyby wszyscy byli sędziami, to Lu-
...profesor moskiewskiego uniwersytetu nie miałby
...mówić, że w Moskwie nie ma ani jednego
...wielkiego, którego nie warto byłoby w twarz uderzyć.
...dziewięć, że kosztem więzienia nikby sobie tej
...miejności nie dozwalał.

PRUSY.

* Berlin, 2 marca. Ważna dyskusja w sejmie Rze-
...północno-niemieckiej nad zniesieniem lub zatrzyma-
...kary śmierci ukończyła się na wczorajszym ple-
...posiedzeniu tegoż sejmiku. Pomimo obstawania
...konu, w którego imieniu przemawiał sam kanclerz
...główny, hrabia Bismarck, pruski minister sprawiedli-
...ści doktor Leonhardt, itd., parlament zniósł karę
...śmierci w imiennym głosowaniu 118 głosami przeciwko
...10. Czy w skutek tej uchwały kanclerz Związku cały
...jekt do nowego kodeksu karnego dla Związku pół-
...nocno-niemieckiego cofnie, niewiadomo, lubo prze-
...za uchwałę tak twierdziły jego organy prasowe. —
...dzisiejszym posiedzeniu obradowano nad wnioskiem
...za Schultzego (z Delitsch) co do udzielania posłom
...parlamentu Rzeszy północno-niemieckiej dyet
...wracania tymże kosztów podróży. Wniosek ten
...ulgi w pierwszym i drugim czytaniu. Kwestya, czy
...jekt pana Schultzego jeszcze w trzecim czytaniu
...przejdzie pod obrady, rozstrzygnie komisya regula-
...cyjowa.

Projekt do prawa, tyczący się zmiany budżetu
...Związku północno-niemieckiego na rok 1870, ustanawia
...jednostek rocznie 105,038 talarów więcej nad ro-
...dnie w pierwotnym etacie zamieszczony. Zwykła
...zawiera następujące pozycje: Ministerstwo spraw za-
...ciennych, pensye 5000 talarów, mianowicie dodatki
...pełnomocników wojkowych w Karlsruhe, w Mona-
...chium i Stuttgarcie po 1500 odośnie 2000 talarów;
...odpnie na konsultaty związkowe 11,400 tal. Jako
...dzysieczny jednorazowy rozchód zamieszczono 85,338
...talarów na zakupienie gmachu, w którym się ma mieścić
...wyższy trybunał handlowy dla Niemiec Północnych
...d Lipsku.

Kreuz Ztg po kilkunastu dniach zamieszcza
...wiadomość o JKMości, który miał zupełnie wydo-
...nać z choroby, w jaką popadł w skutek zagiębnia.
...dziś słuchał Najjaśniejszy Pan referatów rzeczywistego
...ownego wyższego radcy skarbu Wilnowskiego, a o go-
...dnie 1 1/2, z południa przyjmował w obecności dostojnej
...żony małżonki deputacyą kupców berlińskich. Później
...jechał król na przechadzkę.

Rozkazem królewskim z dnia 6 lutego rozporzą-
...wono wydanie procent przynależnych obliog skarbowych
...włości 7,200,000 talarów dla Związku północno-nie-
...mieckiego.

AUSTRIA I WĘGRY.

* Wiedeń, 28 lutego. Według Presse, która wia-
...mości tej zacierpiała z Pragi, ta była główna myśl
...mownej odpowiedzi czeskiej.

Dnia 24 mb. odesłał pan dr. Rieger spisaną w ar-
...przejmowych wyrazach odpowiedź, w której na to zwró-
...uwagę, że według tego, co znana większość gabi-
...wa, z 5 członków się składająca, tak uroczyście oświad-
...w, że żaden sposób przyjąć nie może, aby mogła mieć
...czery zamiar zapewnienia przepaści, którą przed kilku
...pięro dniami za nieprzebrany uważała. Do tego po-
...teba spokojnych, bezstronnych, cierpliwych i wytrwa-
...ych mężów a prócz tego czynnego jeszcze współdział-
...ła korony. Obok tego należało do takiej pracy zapro-
...w wszystkie najważniejsze czynniki mianowicie repre-
...tantów Morawii. „Zresztą — kończy mniej więcej list
...zresztą wypowiadamy niniejszem największą do sku-
...cznych i pomyślnych układów gotowość.“

Tak więc rozbiły się zamierzone z przewódcami
...eskimis układami. A i obrady wydziału rezolucyjnego
...zostaną wedle wszelkiego prawdopodobieństwa bez-
...kutecznie i bezowocnie. Wydział debatuje to o tem,
...o owem, lecz rząd żadnego pewnego nie daje oświad-
...zenia i żadna też stanowcza nie zapada uchwała. By
...łoby koniec debatom tym, żadnego ni celu ni myśli
...mającym, zamierza podobno poseł dr. Rechbauer
...pracować wniosek, który obejmować będzie wszystkie
...danie jego możebne koncesye.

Tutejszy Vaterland pisze o Czechach, co na-
...ępuje: „Trudno, aby w Wiedniu ktokolwiek i gdzie-
...kolwiek miał prawdziwe wyobrażenie o panującym obecnie
...Czechach usposobieniu. Od lat trzech bez reprezen-
...cji, bez udziału w rządach i wpływu, wyszydany
...przez prasę zarozumiała stołeczna, szarpany i dręczony
...w wszystkich bez wyjątku uczuciach, które każdemu
...arodowi są świętemi, niemy widz widowsk, od któ-
...tych nawet we Wiedniu odwracają się już z przesyconą
...tęgodą, lubo wszystkie z tego ciągnione korzyści, —
...ktożby naród czeski mimo to wszystko niezłamały, spo-
...słotny, lojalny, z krwią zimną, wsparty na prawie natu-
...rywalnym i na prawie historycznym kraju, dając przykład
...większy niż gnębione dawniej często a później lizane
...aniebnie Węgry.“

Telegramy.

Karlsruhe, 2 marca. Narodowo-liberalna Badische
...Correspondenz ogłasza artykuł o wniosku pana
...askera. Wystąpienie stronników w sejmie Rzeszy
...wypłynęło wedle tego z samoistnego postanowienia, bez
...wezwania ze strony badenskich kół politycznych. Sta-
...nowisko kanclerza Rzeszy do wniosku tego nowym jest
...dowodem znanego faktu, że prezesostwo Związku pół-
...nocno-niemieckiego chwili obecnej nie uważa jeszcze za
...mstosowną do rozszerzenia Związku po za Men. Ze ani rząd
...badenski ani izby nie uczyniły podobnego kroku, dowa-
...dzą, że takowe świadome są warunków obecnego euro-
...pejskiego i niemieckiego położenia. Artykuł kończy:
...„Decydujące koła pruskie pamiętać będą, że jedynie
...uprawnienie dzieła z roku 1866 leżało w niewzruszonem
...na postanowieniu ukończenia niemieckiej formy państwowej
...przez przyjęcie Południowych Niemiec do państwa na-
...rodowego, założonego na gruzach starego Związku. Ze
...kimśyś ta ożywia teraz jak przedtem Bismarcka, tego do-
...statecznym dowodem są najnowsze jego oświadczenia.“

Pariz, 2 marca. Według najnowszych z nad Sene-
...gala wiadomości zwyciężyło 500 Francuzów 2000 po-
...wstańców i zmusiło ich do ucieczki.

Madryt, 1 marca. Pogłoskę, że banda Karlistowska
...przebiega góry około Toledo, uważają tu za bezpod-
...stawną.

Waszyngton, 1 marca. Dług państwa wynosił
...w dniu 28 lutego 2651 1/2 miliona dolarów, zmniejszył
...się więc w lutym o 6 1/2 miliona. W skarbie państwa
...było 102 1/2 miliona w gotówce i 10 1/2 miliona dolarów
...w papierach.

Pariz, 3 marca. Journal officiel ogłasza nomi-
...nacyą p. Delanay na dyrektora paryskiego obserwato-

ryum. — Constitutionnel zaprzecza twierdzeniom
...o bezustannym, w Creuzot panującym wzburzeniu.

Celle, 3 marca. Wyrok II instancyi w sprawie
...pomnika znosi karę przeciw komendzie garnizonowej
...wyrzeczoną a potwierdza wyrok przeciw komendzie je-
...neralnej.

WIADOMOŚCI MIEJSCOWE I POTOCZNE.

* Poznań, 3 marca. Ryszard Böckh ogłosił pod tytu-
...tem: Der Deutschen Volkszahl und Sprachgebiet in
...den europäischen Staaten dość zajmującą pracę, która mia-
...nowicie o krzewieniu się niemieczyny na Wschodzie ciekawe
...zawiera daty statystyczne. Wyjmuje z nich co następuje:
...W roku 1831 mieszkało w poznańskim obwodzie rejencyjnym
...267,043 Niemców obok 449,913 Polaków, w roku 1861 liczba
...Niemców zwiększyła się do 389,914 obok 560,715 Polaków.
...Niemcy zatem w roku 1831 wynosili około 37 procent całej lu-
...dności a w 1861 roku 41 procent. Stopień krzewienia się niemie-
...czyny w pojedynczych powiatach wykazuje wielką różnicę. W po-
...wiatach ostrzeszowskim i pleszewskim wzrósł procent ludności
...niemieckiej w powyżej określonym okresie czasu z 6 odośnie 10
...na 19 i 20. W wrocławskim powiecie spadł o 3 procent. Europe
...zamieszkuje w ogóle 53 miliony Niemców, z tych w Prusach
...z granicami z roku 1866) 20 milionów, w Austrii 8,624,000, w Fran-
...cyi 1,557,000, w Rosyi blisko milion, w Anglii 41,000 itd.

* W krakowskim Orazie z 1 marca czytamy:

„Bal wczorajszy na budowę teatru poznańskiego świe-
...tła zakończył szereg publicznych zabaw teatralnych. Obser-
...wacja sala hotelu Saskiego wczoraj się zapalała, nie chcemy
...powiedzieć przepełniła, choć ohochość tancerzy znajdowała w isto-
...cie zawziętym, jaki trwał do północy. Niedogodność ta
...jednak służyć tylko może za dowód żywego udziału, jaki miasto
...nasze wzięło w tej zabawie, a gduś się wnioskować, że widziane
...najwięcej celem jej sympatycznym. Cel ten moralny polegał, jak
...często się zdarza, na rezultacie materialnym, a pod tym wzglę-
...dem w zupełności osiągnięty został, bo jak się dowiadujemy,
...rozprzedaż biletów przyniosła przeszło 1700 złr., co po odpe-
...dzeniu kosztów stanowił będzie około 1200 złr. czystego dochodu. Mię-
...dzy wydatkami głównymi zapisujemy najem sali 150 złr., najem
...muzyki wraz z kosztami jej przewozu i wieczórka 130 złr. Słabe
...to odzwagennienie, jakie dało nasze miasto za znaną hojność
...Wielkopolską, tylekroć doświadczoną przez Kraków i Galicję.
...Bal wczorajszy miał cechę harmonii najprzejrzystej, która
...nie była jedynie zasługą krawców i modniarek, bo stroje, odzna-
...czające się dobrym smakiem i brakiem przesady, podobały tylko
...wielkiemu dołu cenniejsze, będące darem natury tak hojnej dla Kra-
...kowiaków. Obok tej harmonii estetycznej, wśród której trudno
...znaleźć było królową balu, a to według przysługi francuskiego,
...z powodu l'embarras de richesse, panowała oraz harmonia mo-
...ralna w tak licznym zgromadzeniu, w którym wszystkie kółka
...towarzystwa spotkały się razem, a harmonia ta moralna jest obja-
...wem nie-wychwalonej jeszcze w naszym mieście tradycyjnej har-
...monii socyalnej. Bal rozpoczął się polonezem. Jeneral Kruszyński
...prowadził w nim hr. Adamowa Potocka, jedną z gospodyni, a pre-
...zydent dr. Dietl, jako gospodarz, jeneralową Koziebrodzką. Za-
...bawa trwała do 6j, a po północy znacznie się ożywiła, w miarę,
...im więcej dla tancerzy przybywało miejsca. Ujemną stroną
...nieodłączną od wszelkich rzeczy ludzkich było zbytrocne gorąco
...w sali, a nieznosna na galerii, która mimo tego do końca zaba-
...wy była przepiękną. Sala przybrana była w chorągwie o bar-
...wach narodowych i miejskich.“

* Lokomobila, za pomocą której chciało rury wodo-
...ciągowe oczyścić z lodu przy ulicy Młyńskiej i Berlińskiej,
...przestała odniedłaj pracować. Przekonano się bowiem, że parę
...wypuszczać można wprawdzie skutecznie do rur głównych, lecz
...nie do rur pobocznych, prowadzących wodę do pojedynczych ka-
...mienic. Oczyszczenie z lodu tych pomniejszych rur trzeba bę-
...dzie pozostawić czasowi, czyli coraz cieplejszej temperaturze.
...Pomimo, że magistrat dość znaczne pieniądze wydaje na oczys-
...zczenie ulic z lodu, praca ta idzie bardzo powoli. Mamy je-
...szcze miejsca w mieście naszym, gdzie lód na kilka cali grubi
...nie jest ruszony. Nam się zdaje, że władze miejskie za mało
...rozwiązują pod tym względem energii i czekają, aż promienie
...słońca bryły te roztopią, nie troszcząc się o to, że mieszkańcy
...wtedy w błocie brodzić będą musieli.

* Pensye odośnie remunercy ekspedjentów po-
...zowych zostały narazie unormowane. Ekspedjent, który
...w końcu grudnia 1869 roku ukończył czteroletnią służbę, po-
...bieć będzie 400 talarów pensyi, który zaś nie ma czterech lat
...służby, 350 tal. pensyi.

* Biał zakładu gazowego w Poznaniu na rok 1869-70
...od 1 lipca 1869 do tegoż dnia 1870) wykazuje w dochodzie
...i rozchodzie 101,772 talarów. W jakim stopniu konsumpcya
...gazu w naszym mieście się wzmacnia, najlepiej wykazuje liczby.
...W roku 1857/58 cały dochód był bowiem obliczony tylko na
...30,455 talarów.

* W gminnym guleńskich składka obecnie egza-
...min dojrzałości 9 prymanerów. Prace piśmienne już ukończyli;
...ustny egzamin odbędzie się dnia 12 bm.

* Otwarcie kolei marszajsko-poznańskiej z powodu
...wykonania rozliczeń jeszcze prac, uznanych za konieczne przez
...komisyą rewizyjną, nastąpi nie rychlej jak w maju.

* Wczoraj kilku żołnierzy, chcąc sobie skrócić drogę,
...przechodziło na lodzie przez Wartę. Lód jednakże, działaniem
...słońca osłabiony, pękł, i żołnierza jednego pogrzebał w plynącej
...pod nim wodzie. Kolezdy nieszczęśliwego się cofnęli i w ten spo-
...sób życie uratowali.

* Prezes rejencyi w Gabinetu, pan Marbach, ruszony
...został paralizem. Po puszczeniu mu krwi, ma się podobno znany
...ten dygnitarz lepiej.

* Na fundusz budowy teatru narodowego w Pozna-
...niu złożyli dalej: pp. Stanisław Kitka, introligator z Poznania 5
...sgr., Wład. Bilicki 1 tal., W. Ch., gospodarz bału w Gnieźnie 4
...tal., Tadeusz Radoński z Poznania 100 tal., p. Igel dochód przed-
...stawienia amatorskiego w Gnieźnie na dniu 27 zm. 18 km. (z za-
...strzeżeniem przekazania tej sumy na Pom. Nauk. i K. M. w ra-
...wie nie przyszła do skutku budowy). Ogółem wpłynęło 3538 tal.
...5 sgr. 10 fea., 175 rubli, 15 złr. i dwie akcje Telusa na 400 tal.
...Gazeta Toruńska zebrała do dnia wczorajszego 318 tal. 26
...sgr. 6 fen.

* Kalendarz. Jutro, w piątek dnia 4 marca Kazi-
...mierza, króla; w kalendarzu słowiańskim Kazimierza św.
...Wschód słońca o godzinie 6 minut 41, zachód o godzinie 5 mi-
...nut 44.

Dnia 4 marca 1482 śmierć Kazimierza Jagiellończyka. —
...1578 Stefan Batory rozkazuje pustoszyć prowincye moskiewskie,
...— 1649 ślub Jana Kazimierza z Ludwiką. — 1670 otwarcie sejm-
...mu zerwanego przez Zabokrzyckiego. — 1831 wycieczka z Za-
...mościa do Uściług.

* Biał, 27 lutego. (Potrzeba korespondencyi
...z Bukowskiego. — Ostra zima i jej skutki. — Ofiar-
...ność. — Teatr narodowy w Poznaniu. — Brak zabaw.)

Gluche milczenie panuje w naszym powiecie i ta cisza
...ukołysała wszystkich w sen letargiczny, z którego wzięw trudno
...się uwolnić. Żadnej korespondencyi, żadnego uwiadomienia
...o czynnościach, odbywających się już to w mieście naszym, już
...tęż na powiecie, nie wysłało dawno do waszego piśma i gdyby
...nie pilne sprawozdanie szanownego korespondenta z Grodziska,
...gdzie obywateli Polacy w celu wspólnych zabaw i rozrywek po-
...łączyli się w towarzystwo, aby skupionemi siłami zgnębiać dla sie-
...bie wpływy obcego odepierać żywioł, tem bardziej, że niedaleko
...granic Marchii, najwięcej nań są wystawieni, i nie rzadkie ogła-
...szenia urzędowe, tyczące się interesów powiatowych, to zupeł-
...nieby publiczność o bukowskiem zapomniała powiecie. A jednak
...powiat nasz, dostarczający do kota sejmku berlińskiego posta Po-
...laka i słuszenie liczony do najbardziej polskich z całego Królestwa,
...powinien ze wszystkich swych zakątków udzielać sprawozdania
...z swych czynności a przez tę publiczną spowiedź stawać niejako
...w szranki zapaśnicze z innemi powiatami. Podobne bowiem spra-
...wozdania posługa do osadzenia życia powiatowego i poznania,
...czy ono z duchem czasu postępuje, lub też, jak ślimak w skor-
...picy ukryty, na miejscu pozostaje, albo co gorszym było, czy
...wstępnym nie idzie krokiem. W obecnym zaś czasie, kiedy nowa
...i świetna era dla powiatu zdaje się rozpoczynać, bo kulej
...marszajsko-poznański, przetrzymując powiat, rokuje dla jego
...mieszkańców pod każdym względem polepszenie bytu material-
...nego, tem więcej korespondencya, objawiająca jego życie publi-
...czne, czytelnikom Dziennika Pozn. przyniesie korzyści. Koń-
...cząc tę pierwszą myśl, aby dalszemu wątkowi mej korespondencyi
...goscinnie lazu w piśmie waszemu wyrzucić.

Zima ostra, jakiej i najstarsi tutejsi mieszkańcy nie pa-
...miętają; mocno się u nas srożyła i jak to wszędzie najwięcej
...ubogim dla się boleśnie w znaki. Nie było wprawdzie przy-
...padku uamrażenia ludzi z dookreślonego mrozu, ale za to w bar-
...dzo wielu miejscach pomarły ludowi ziemniaki, to prawie jedynie
...w tym czasie dla niego pożywnie. Z tej przyczyny powstała
...wielka niedza, zwłaszcza w naszym mieście i aby tej choć w czę-
...ści zapobiedz, zbierali składkę dla ubogich pp. W. Paulus,
...St. Bajonki i starożakony Sandberger, którzy z gorliwością
...Boduna, od drzwi do drzwi kołając, dla biednych ofiary zbierali,

za co szanownym kolektorom w imieniu ubogich publiczne skła-
...dka podziękowanie. Za część zbieranej kwoty pieniężnej ku-
...piono sześć sżni drzewa a resztę w gotówce rozdzielono między
...najbardziej potrzebujących. Przy tej sposobności niech mi wolno
...będzie wyrazić podziękowanie panu Wandel, do dziełniczki klucza
...Sędzińskiego. Zaczęty ten obywatel ofiarował na gwiazdkę bied-
...nym w naszym mieście dzielnie sześciu grochu, która bez różnicy
...wyniaś summiennie rozdzielono a i teraz podobnym datkiem ich
...obdarzył. Również i, jakie swą hojnością osuszył z oczu tyłu
...siostrę i szczerze za to biednych modły sprowadza z pewnością
...błogosławieństwo Boże dla szczerzego dawcy. Oby też w ślad
...za nim raczyli posłuszyć i inni obywatele naszej okolicy.

Sprawa teatralna zdaje się u nas znalazła uznanie swej
...ważności i chociaż nie urosło do doniosłości kwestyi gabinet-
...owej, to jednak z postulu sżdzić można, że liczno popłynę
...składki na budowę teatru, tem więcej, że kolej żelazna ułatwi
...komunikacyą z Poznaniem, a przez to wdzięczna Melpomena
...znamięta gra ściągając częściej do stolicy Królestwa chichwy jej
...poznania.

Co do karnawału, to nadmienić muszę, że niejedna tutejsza
...płkność ubolewa nad tem, że nie jest mieszkancka grodu
...Przemysław, boby miała sposobność zabłysnąć toaletą i oddać
...hołd należny najwięcej przez nią czonęcej Terpsychorze. Tu
...zaś, jeżeli nie rzućwie ją dziarski mazar, lub zgrabna polka pod
...strzechą oczyszczą, to wskazana na ponurą ciszę, patrzy przez
...okno na gluche pole, gdzie wiatr mroźny się sroży i na jego
...skrzydłach przenosi się myślą ze smętnem okiem i skrwawionem
...sercem na sale poznańskie, gdzie życie towarzyskie silnem tego
...roku bije tętnem.

(f) Wieleb, 27 lutego. (Skutki mrozw. — Stan
...wody. — Nakaz władzy duchownej). Ponieważ już dawno
...z okolicy naszej żadnej wiadomości w Dzienniku nie było, więc
...poważam się Szanownej Redakcyi do kilka do druku przesłać wie-
...pików, których dla ważnych przyczyn wcześniej opisać nie
...mogłem.

Że się dzieje w Wieleniu! Nieszczęścia różnego rodzaju
...wala się tu drzwiami, oknami i kominem nawet, jak mowi przy-
...słowie, już to na pojedyncze rodziny, już to na społeczeństwa,
...już to wreszcie i na ogół mieszkańców. Przyczyna wyjaśni się
...z opisu.

Niedawno przybył do mnie z placem zgrybiały ojciec
...trzech synów, którzy, zjadłszy w czasie Zielonych Świątek głu-
...lżnię już podpadającego psa, tyfusową byli złożeni chorobą. Sta-
...rec ten zbierał składkę na pogrzeb jednego z wzmiankowanych
...synów, który z głodu i zimna w stajenie powiesił.

W czasie najsilniejszych mrozwów rozeszła się smutna po-
...mieście pogłoska, że do szopy, na schowanie sikawek przezna-
...czony, pęgiu zmazanych przyniesiono. Miała to być matka
...z dwiema dziećmi i dwóch wędrowników. Jakkolwiek mi o nich
...wtenczas z wszelką pewnością mówiono i aocnych świadków
...nawet nazywano, to jednak z zastrzeżeniem wiadomości tę po-
...daję, bo nikt bliższych szczegółów dotąd z zupełną nie wie po-
...wności.

Z miasta i ze wsi okolicznych dochołż nas trwoga prze-
...mujące wieści, że ziemniaki, jedyny i najtańszy pokarm biednego
...ludu, wszędzie, nie tylko w sklepach, lecz i w kopcach pomarły.
...Oprócz tej głębsi obawiamy się jeszcze, aby woda, do sklepów
...się już wdzierająca, na dotkliwiejsze jeszcze męszk-ów nie nara-
...ziła straty. Noteć dawno już całą delinę zalała, a lód jej może
...w czasie roztopów most zniszczyć zupełnie. Aby go zaś o ile
...możności przed gwałtownym naciskiem kry zabezpieczyć, kazal
...magistrat z strony zagrożonej silne i dobrze obwarowane pale
...w rzekę powbić.

Dotąd ucwilem o kłękach, które ludowi materialną za-
...grażają szkodą, teraz zaś i o duchowej klęsce parafii naszej choć
...kilka słów napiszę.

Do pierwszego lutego roku bieżącego miewaliśmy w każdą
...niedzielę i święta kazania polskie i to w czasie smny, niemieckie
...zaś, tylko w niektóre uroczystości i to w czasie ranego nabo-
...żeństwa. Nagle zaszła nieprzewidziana zmiana! Władza du-
...chowna rozporządziła na wniosek miejscowego proboszcza, księ-
...dza Schroedera i na sprawozdanie dziekana ks. Gebka z Uści-
...cia, aby kazania na przemian, raz w polskim, drugi raz w niemieckim
...odbywano języku. Jaka boleść i przeżarcie wszystkich parafian
...narodowców polskiej przeżyła, gdy proboszcz z ambony zniżył tę
...zapowiedź, łatwo każdy zrozumie!

Wiedzą tu o tem wszyscy, że lud nasz z gorliwości dla
...służby Bożej, mimo ścny, mrozw i śniegu, aż o dwie mile w ka-
...żde święto na nabożeństwo przychodzi. Jeżeli zaś za to gorli-
...wość będzie musiał słuchać wprowadzonych śpiewów i kazań nie-
...mieckich, których wcale nie rozumie, toć nie użyje nabożeństwa,
...wróci z rozpaczą do domu, a następnie osłabnie na duchu i zo-
...bojętnie zupełnie. Złe skutki nakazu tego są nawet już teraz
...widoczne. Wielu parafian, mężczyzn, wychodził dla kazań z ko-
...ścioła i idzie do szynkowni, aby tam przynajmniej przed zimnem
...się schronić, a wypijesz jeden i drugi kielisek, rozgada się i na-
...częściej już na mszę nie wraca. Kobiety wiejskie liczenie się do-
...tąd na nabożeństwo zgromadzały i wszystkie wolne od ławek
...miejsca w kościele tak zajmowały, że tylko z trudnością między
...niemi przejść było można. Dziś jest inaczej! Przychodzi ich nie-
...równie mniej, a z obecných jedne placzą z żalu w czasie kazań
...niemieckich, drugie drzemią, inne wychodzą za sprawunkami,
...inne wreszcie zmudzone patrzą przed siebie, a myśl ich pewnie
...daleko po za obrębem jawy kościoła. W zeszłą niedzielę sły-
...szano, że kobiety przed kościołem gorzko na tę nową zmianę na-
...rzekały i że jedna do towarzyszek tak się odezwała: „Toć już
...teraz, moja komosko, na ten kasek mszy przychodzić dwie mile
...wcale nie warto!“. Ponieważ stan taki do podniecenia ducha po-
...bożności przyczynić się nie może, więc parafianie udali się, jak
...słyszę, z prośbą do władzy duchownej, aby znów godzinki, ró-
...żanie i inne pieśni po polsku śpiewać, aby kazania, zupełnie
...jak dotąd było, po polsku odprawiać nakazała. Do zadosy-
...uczynienia życzeniu parafii są następujące, i jak mi się zdaje,
...dostateczne powody:

Najprzód, że nieliczni mieszkańcy niemiecy Huty Szka-
...nej i Żelichowa, osad do parafii Wielenia należących i dwie mile
...odległych, wolał chodząc na nabożeństwo do Uścił, bo tylko milę
...od nich jest oddalona, a gospodarzy jest tam mało, którzy wła-
...sne zaprzęgi posiadają.

Powtóre, że parafian narodowości polskiej jest tu trzy
...razy więcej. I tak: wieś Drasko liczy 1500 dusz polskich, Me-
...żyk 500 dusz, Wreszczyca 600 dusz, Wielęń daleko większą
...połowę parafian mówiących po polsku, wieś Nothwendig, Jaryń,
...Benglewo i inne mają także robotników polskich, którzy do tej
...parafii należą i do kościoła naszego przychodzą. Oprócz tego
...winien jeszcze jestem dodać, że polscy mieszkańcy Roska, Gulca,
...Pekowa i odleglejszych wsi, przybywszy za sprawunkami do
...Wielenia, także na nabożeństwo tutaj bywają.

Ze twierdzenia powyższe są słuszne, poświadczają mogą
...następujący kapłani, którzy od 20 lat w Wieleniu obowiązki wi-
...karyuszów sprawowali, i którzy w ciągu dłuższej działalności
...swojej parafian tutejszych pod względem języka z pewnością do-
...kładnie poznali, a mianowicie: ks. Sibiski, dziekan w Ostrogu,
...ks. Śmitkowski, dziekan w Jutrosinie, ks. Prieb, proboszcz
...w Białej, ks. Szramkowski, proboszcz we Wronkach, ks. Wiesner,
...proboszcz w Świętobrowie, ks. Walterbach, dziekan w Kostrzynie,
...ks. Górecki, proboszcz w Rosku, ks. Kubezak, wikaryusz w Pań-
...wach i ks. Jaensch, administrator parafii w Międzyzdrojach.

Z tego wykazuje się, że władza duchowna, będąc tak bar-
...dzo ogólną w rozporządzeniach swoich co do zmian, niepoehle-
...bnie o leżebnym stosunku naszym nabyć musiała wyobrażenia.
...Nie dziwie się jednak proboszczowi naszemu, bo mniemam, nie
...przypuszczając złej woli, że w czasie krótkiego u nas pobytu
...swego nie miał dostatecznej sposobności przekonania się o ilości
...parafian polskich, ani też dosyć czasu, aby przejrzeć dokładnie
...akta, w których sp. ks. Jeske, proboszcz, władzę duchowną za-
...pewniał, że do pomocy licząby kazań niemieckich w Wieleniu
...nie ma wcale potrzeby. Ksiądz dziekan także, mieszkając kilka-
...nastie mil od Wielenia, nie miał sposobności bywania po wsiach
...naszej bardzo rozległej parafii i dla tego, polegając z zaufaniem
...na zdaniu ks. proboszcza Schroedera, potwierdzenia swego nie
...miał przyczyny odmówić.

(z) Żniń, 1 marca. (Przedstawienie amatorskie
...Towarzystwa Młodych Przemysłowców. Kilka słów
...o temże Towarzystwie.) Wczoraj odbyło się przy nader li-
...cznym współudziale miasta i okolicy przedstawienie amatorskie
...tutejszego Towarzystwa Młodych Przemysłowców: „Lobzowanie“.
...Mielismy sposobność widzieć i podziwiać, co silna wola w po-
...łączeniu z wytrwałością zdziałać mogą. Gdy pierwsza nas doszła
...wiadomość o zamiarze przedstawienia amatorskiego, mimo woli
...wzdręgnęliśmy ramionami, bo zdawało nam się niepodobnem
...stewem, żeby ludzie, którzy bodaj sposobność mieli teatr widzieć,
...grać mogli. Byliśmy na jednej z pierwszych prób i to, cośmy
...widzieli, potwierdziło nasze mniemanie. Ale jak miła była nasza
...nieposiadanka, gdyśmy na przedstawieniu samem już zupełnie
...inną grę widzieli. Wszyscy amatorzy pojeili doskonale swą rolę
...i wnieśli ją oddali, mianowicie Protazy drastyczną swą powie-
...rownością i jowianą swą grą nas doskonale ubawili. Dziękuję
...szanownym amatorom za podjęte starania, możemy ich tylko za-
...chęcić, żeby jak najprędzej znów wystąpili, może na rzecz bu-
...dowy teatru narodowego. Chętnie więc wszyscy przybyłbyśmy,
...byliby — i to sę — na sali pomiędzy publicznością troszkę

(z) Żniń, 1 marca. (Przedstawienie amatorskie
...Towarzystwa Młodych Przemysłowców. Kilka słów
...o temże Towarzystwie.) Wczoraj odbyło się przy nader li-
...cznym współudziale miasta i okolicy przedstawienie amatorskie
...tutejszego Towarzystwa Młodych Przemysłowców: „Lobzowanie“.
...Mielismy sposobność widzieć i podziwiać, co silna wola w po-
...łączeniu z wytrwałością zdziałać mogą. Gdy pierwsza nas doszła
...wiadomość o zamiarze przedstawienia amatorskiego, mimo woli
...wzdręgnęliśmy ramionami, bo zdawało nam się niepodobnem
...stewem, żeby ludzie, którzy bodaj sposobność mieli teatr widzieć,
...grać mogli. Byliśmy na jednej z pierwszych prób i to, cośmy
...widzieli, potwierdziło nasze mniemanie. Ale jak miła była nasza
...nieposiadanka, gdyśmy na przedstawieniu samem już zupełnie
...inną grę widzieli. Wszyscy amatorzy pojeili doskonale swą rolę
...i wnieśli ją oddali, mianowicie Protazy drastyczną swą powie-
...rownością i jowianą swą grą nas doskonale ubawili. Dziękuję
...szanownym amatorom za podjęte starania, możemy ich tylko za-
...chęcić, żeby jak najprędzej znów wystąpili, może na rzecz bu-
...dowy teatru narodowego. Chętnie więc wszyscy przybyłbyśmy,
...byliby — i to sę — na sali pomiędzy publicznością troszkę

(z) Żniń, 1 marca. (Przedstawienie amatorskie
...Towarzystwa Młodych Przemysłowców. Kilka słów
...o temże Towarzystwie.) Wczoraj odbyło się przy nader li-
...cznym współudziale miasta i okolicy przedstawienie amatorskie
...tutejszego Towarzystwa Młodych Przemysłowców: „Lobzowanie“.
...Mielismy sposobność widzieć i podziwiać, co silna wola w po-
...łączeniu z wytrwałością zdziałać mogą. Gdy pierwsza nas doszła
...wiadomość o zamiarze przedstawienia amatorskiego, mimo woli
...wzdręgnęliśmy ramionami, bo zdawało nam się niepodobnem
...stewem, żeby ludzie, którzy bodaj sposobność mieli teatr widzieć,
...grać mogli. Byliśmy na jednej z pierwszych prób i to, cośmy
...widzieli, potwierdziło nasze mniemanie. Ale jak miła była nasza
...nieposiadanka, gdyśmy na przedstawieniu samem już zupełnie
...inną grę widzieli. Wszyscy amatorzy pojeili doskonale swą rolę
...i wnieśli ją oddali, mianowicie Protazy drastyczną swą powie-
...rownością i jowianą swą grą nas doskonale ubawili. Dziękuję
...szanownym amatorom za podjęte starania, możemy ich tylko za-
...chęcić, żeby jak najprędzej znów wystąpili, może na rzecz bu-
...dowy teatru narodowego. Chętnie więc wszyscy przybyłbyśmy,
...byliby — i to sę — na sali pomiędzy publicznością troszkę

(z) Żniń, 1 marca. (Przedstawienie amatorskie
...Towarzystwa Młodych Przemysłowców. Kilka słów
...o temże Towarzystwie.) Wczoraj odbyło się przy nader li-
...cznym współudziale miasta i

jowych słabe; obrót w ogóle był dość ożywiony.
Walory pruskie: Dobr. pożyczk. pstwa (4 1/2%) 95 3/4, żąd. Poż. pstwa z r. 1859 (5%) 102 plac. Odl. pstwa (4 1/2%) 78 1/2 plac. Poż. pstwa prem. z r. 1855 (3 1/2%) 115 1/4 plac.

List zastaw: Zachod.-prusk. (3 1/2%) 72 plac. dto (4%) 81 plac. dto (4 1/2%) 86 1/2 plac. Pozn. nowe (4%) 81 1/2 plac. **Listy rent. Pozn.** (4%) 83 1/2 plac. Prusk. (4%) 83 1/2 plac.

Walory zagraniczne: Austr. metal. (5%) — plac. Poż. narod. (5%) — placono. Losy z roku 1854 (4%) 73 placono. Losy kred. z r. 1858 88 1/2 plac. Losy z r. 1860 (5%) 79 1/2 — 79 3/4 plac. Losy z r. 1864 (4%) 65 1/2 placono. Pożycz. w srebr. z r. 1864 (5%) — placono. Rosyjska pożyczka prem. z r. 1864 (5%) 120 1/4 placono. Rosyjsk.-polsk.-oblig. skarb. (4%) 69 1/4 placono. Polsk. certif. Lit. A. po 300 złp. (5%) 92 1/2 plac. dto części po 100 złp. (4%) 97 1/2 plac. Polskie listy zast. 3 em. w r. (4%) 69 1/4 plac. Listy likw. 57 plac. Włok. pożycz. (5%) 55 1/2 placono. Tur. rečka po 44 1/2 placono. Amerykańska pożyczka (6%) 95 1/4 plac. **Akcyje kolei żelaz.** Kol. mind. 122 placono. Gal.-Kar. Ludwik 96 1/2 placono. Austr. Franc. 208 1/2 i 9 1/2 — 10 placono. Warsz.-wied. 57 1/2 plac. **Banki itd.** Austr. i polsk. kredyt. mob. 151 1/2 — 50 1/2 — 3 1/2 — 1/4 placono. Poznański prow. 102 plac. Szląsk. stow. bank. (4%) 119 1/4 plac. Certif. hip. Hübnera (4 1/2%) 98 plac. Hansem. (4 1/2%) 92 plac. Henkel (4 1/2%) — plac. Meinig. (4 1/2%) — plac.

Kurs gotówki i pap. pien. Frdr. pruskie 113 1/2 plac. ltr. 111 1/2 plac. suwerny 6. 2 1/2 plac. nap. 5. 12 1/2 plac. polimier. 5. 17 1/2 plac. doll. 1. 12 plac. Złota w sztabach funt cenny 465 1/2 plac. Srebra funt cenny 29. 25 plac. **Zagraniczne banki.** 99 1/4 plac. Austr.-bank. 82 1/2 placono. Rosyjsk. bank. 74 1/2 plac. — **Dyskonto bankowe** 4.
Poznań: 2100 funt. w miejscu 48 — 62 tal.; 2000 funt. na marzec — kwiecień 56 1/2 — 57 1/2, maj-czerwiec 57 1/2 — 58 1/2, tal. placono. Złoto: 2000 funt. w miejscu 42 — 45 tal.; 43 — 1/2, polskie 42 1/2 — 43 tal. z kolei plac.; na marzec — kwiecień 42 1/2 —

W konkursie nad majątkiem kupca Karola Ludwika Arndt w Poznaniu zamieszkałego, mianowany został komisarz aukcyjny Ludwik Manheimer w Poznaniu zamieszkały definitywnym zarządcą masy konkursowej. [1442.]
Poznań, dnia 16 lutego 1870.
Królewski sąd powiatowy.
Wydział dla spraw cywilnych.

W konkursie nad majątkiem handlarza skór Markusa Jareckiego w Poznaniu zamieszkałego mianowany został taksoz bankowy Lichtenstein w Poznaniu zamieszkały definitywnym zarządcą masy konkursowej. [1443.]
Poznań, dnia 14 lutego 1870.
Królewski sąd powiatowy.
Wydział dla spraw cywilnych.

W konkursie nad majątkiem kupcowej Emilii Argant w Poznaniu zamieszkałej z pretensją jeszcze się zgłosił handel Ferdynanda Schmidta w Poznaniu w ilości 57 tal. 22 sgr. 6 fen. [1444.]
Termn do rozpoznania tej pretensji na dzień 9 marca r. b. przed po-ludniem o godzinie 11.
przed komisarem podpisanym wyznaczonym został, o czym wierzyciele, którzy pretensje swe już zgłoszeli, się uwiadomią.
Poznań, dnia 19 lutego 1870.
Królewski sąd powiatowy I.
Komisarz konkursu
Gachler. [1441.]

Sprzedż konieczna.
Statek na rzecę Warcie w Poznaniu się znajdujący do szypa Jerzego Briese należącego VIII 572. Ma być w drodze egz-keucji w koniecznej subhastacji w poniedziałek dnia 11 kwietnia r. b. przed południem o godzinie 10.
w lokalu królewskiego sądu powiatowego w miejscu w izbie No. 13 sprzedany.
Poznań, dnia 26 lutego 1870.
Królewski sąd powiatowy I.
Sędzia subhastacji
Kciyl. [1444.]

Przedpłatę na
Grzechy Krystyny
przez
J. Gordona
w ilości 20 sgr.
przyjmuje Administracja Dziennika Po-
znańskiego.

Licytacja
książek, rękopisów, dokumentów, obra-
zów, rycin, rysunków itp., stanowiących
zbiór po s. p.

Ksawery Masłowski
odbędzie się w dniu 7 marca i następnym
b. r. w Krakowie w klasztorze XX. Francis-
czanów.

Polecenia do zakupu przyjmują fran-
ciszczanie D. E. Friedla i cukiernia A.
Masłowski.

Katalog kosztuje w miejscu 40 cent., z
przesyłką po opasku 46 cent.

Katalogi te są także do nabycia we
Lwowie w księgarni Wilda, w Poznaniu u
J. K. Zupańskiego, w Lipsku u F. Volk-
mara. [1382.]

Subjekt,
obeznany z winami i sprzedaż
korzeni i delikatów znajdzie na-
tychmiast korzystne miejsce u
A. Janczakowskiego,
(1435) Miłosław, — Bazar.

**Oryginalne państwowe lo-
sy premiowe**
wszędzie prawnie są dozwolone.

**Najnowsza wielka
loteryja premiowa**
potwierdzona przez rząd wysoki
i gwarantowana, której ciągnięcie
już dnia 20 b. m. się rozpoczyna.

Tylko wygrane ciągną się.
Główne wygrane wynoszą:
250,000, — 150,000, — 100,000, —
50,000, — 40,000, — 30,000, —
25,000, — 20,000, — 10,000, —
5,000, — 4,000, — 3,000, —
2,000, — 1,000, — 500, —
250, — 100, — 50, —
20, — 10, — 5, —
2, — 1, — 0,50, —
0,25, —
Cały oryginal. los państw. koszt. 2 tal.
pół tal. 1/2.

Za przesłaniem pieniędzy, za
zaliczką pocztową lub najwygod-
niej przez używanie teraz asy-
gnacy pocztowej wykonują się
wszystkie nadchodzące do mnie zlece-
nia nawet do najdalejszych
okolic akuralnie i dyskre-
tnie a po ukończeniu ciągnięcia
przesyłają się pieniędże wy-
grane i wykazy natychmiast.

Uprasza się o udawanie się wprost do
B. Salomona,
Hamburg.

Przedpłatę na
Grzechy Krystyny
przez
J. Gordona
w ilości 20 sgr.
przyjmuje Administracja Dziennika Po-
znańskiego.

Licytacja
książek, rękopisów, dokumentów, obra-
zów, rycin, rysunków itp., stanowiących
zbiór po s. p.

Ksawery Masłowski
odbędzie się w dniu 7 marca i następnym
b. r. w Krakowie w klasztorze XX. Francis-
czanów.

Polecenia do zakupu przyjmują fran-
ciszczanie D. E. Friedla i cukiernia A.
Masłowski.

Katalog kosztuje w miejscu 40 cent., z
przesyłką po opasku 46 cent.

Katalogi te są także do nabycia we
Lwowie w księgarni Wilda, w Poznaniu u
J. K. Zupańskiego, w Lipsku u F. Volk-
mara. [1382.]

Subjekt,
obeznany z winami i sprzedaż
korzeni i delikatów znajdzie na-
tychmiast korzystne miejsce u
A. Janczakowskiego,
(1435) Miłosław, — Bazar.

**Oryginalne państwowe lo-
sy premiowe**
wszędzie prawnie są dozwolone.

**Najnowsza wielka
loteryja premiowa**
potwierdzona przez rząd wysoki
i gwarantowana, której ciągnięcie
już dnia 20 b. m. się rozpoczyna.

Tylko wygrane ciągną się.
Główne wygrane wynoszą:
250,000, — 150,000, — 100,000, —
50,000, — 40,000, — 30,000, —
25,000, — 20,000, — 10,000, —
5,000, — 4,000, — 3,000, —
2,000, — 1,000, — 500, —
250, — 100, — 50, —
20, — 10, — 5, —
2, — 1, — 0,50, —
0,25, —
Cały oryginal. los państw. koszt. 2 tal.
pół tal. 1/2.

Za przesłaniem pieniędzy, za
zaliczką pocztową lub najwygod-
niej przez używanie teraz asy-
gnacy pocztowej wykonują się
wszystkie nadchodzące do mnie zlece-
nia nawet do najdalejszych
okolic akuralnie i dyskre-
tnie a po ukończeniu ciągnięcia
przesyłają się pieniędże wy-
grane i wykazy natychmiast.

Uprasza się o udawanie się wprost do
B. Salomona,
Hamburg.

Przedpłatę na
Grzechy Krystyny
przez
J. Gordona
w ilości 20 sgr.
przyjmuje Administracja Dziennika Po-
znańskiego.

Licytacja
książek, rękopisów, dokumentów, obra-
zów, rycin, rysunków itp., stanowiących
zbiór po s. p.

Ksawery Masłowski
odbędzie się w dniu 7 marca i następnym
b. r. w Krakowie w klasztorze XX. Francis-
czanów.

Polecenia do zakupu przyjmują fran-
ciszczanie D. E. Friedla i cukiernia A.
Masłowski.

Katalog kosztuje w miejscu 40 cent., z
przesyłką po opasku 46 cent.

Katalogi te są także do nabycia we
Lwowie w księgarni Wilda, w Poznaniu u
J. K. Zupańskiego, w Lipsku u F. Volk-
mara. [1382.]

43 1/2 — 3/4, maj-czerwiec 42 1/2 — 43 1/2 — 5/8, czerw.-lip. 43 3/4 — 44 1/2, tal. plac. Jęczmień: 1750 funt. młoty i wielki 31 — 44 tal. Owies: 1200 funt. w miejscu 21 — 26 1/2 tal.; wschodnio-pruski 23 1/2 — 24 1/2, pomorski 24 1/4 — 25 1/4 tal. z kolei plac. na marzec kwiecień-maj 24 1/4 — 25, maj-czerwiec 25 1/4 — 26, tal. plac. Groch: 2250 funt. do gotow. 50 — 56 tal. na pasze 40 — 46 tal. Rzep: 1800 funt. 100 — 108 tal. Rzepik: 98 — 106 tal. Olej rzepi-
wy: 100 funt. w miejscu 13 1/2 — 14 1/2 tal.; na marzec i marzec-kwie-
cień 13 1/2 — 14 1/2 tal. placono. Olej lina: 100 funt. w miejscu 11 1/2 — 12 1/2 tal. Olej skain: w miejscu 8 1/2 — 9 tal.; na marzec 7 1/2 — 8 tal. plac. Kwiec. maj 7 1/2 tal. Okowita: 8000. Tra-
lesa w miejscu bez beczki 14 1/2 — 15 tal. plac. na marzec i ma-
rzec-kwiec. 14 1/2 — 15 1/2 kwiecień-maj 14 1/2 — 15 1/2 maj-czerwiec 14 1/2 — 15 1/2 tal. placono.

Gleida szczecińska, 2 marca.
Pszonica: ceny podnoszą się; na wiosnę 60 1/2, maj-
czerwiec 61 1/2, czerw.-lipiec 62 1/2, tal. plac. Żyto: stałe; na wios-
nę 42 1/2, maj-czerwiec 42 1/2, czerw.-lipiec 43 1/2, tal. placono. Olej rzepiowy: bez zmiany; na kwiecień-maj 12 1/2, wrzesień-
październik 12 1/2, tal. plac. Okowita: stała; na wiosnę 14 1/2, maj-czerwiec 14 1/2, czerw.-lipiec 15 1/2, tal. placono.

Gleida wrocławska, 2 marca
Konieczna czerwona: stała, poślednia 11 — 12 1/2, śre-
dnia 13 — 14 1/2, piękna 15 — 16, bardzo piękna 16 1/2 — 17 tal. Konieczna biała: bez zmiany, poślednia 14 — 17, średnia 18 1/2 — 21, piękna 22 — 25, bardzo piękna 26 — 27 tal.

Żyto: 2000 funtów, spokojnie; na marzec, marzec-kwie-
cień i kwiecień-maj 41 plac, maj-czerwiec 41 1/2 plac. i żąd. czerw.-
lipiec 42 1/4 — 42 1/2, tal. plac. Pszenica: na marzec 54 1/2, tal. żąd. Jęczmień: na marz. 39 1/2, tal. żąd. Owies: na marzec 40 1/2, kwiecień-maj 41 tal. plac. Rzep: na marzec 117 1/2, tal. żąd. Olej rzepiowy: stała; w miejscu 13 1/2, tal. żąd. na marzec 13 plac, marzec-kwiecień 13 1/2, kwiecień-maj 13 1/2, tal. plac. Okowita: bez bandy; wył. 55,000 kw.; w miejscu 13 1/2, tal.

Nauczyciela dom. z dobremi świ-
adectwami wskaże ks. Jezierski w Dąbrowie
(kośc.) pod Kiszewem. [1425.]

Ucznia z stósownymi wiadomościami
szkolnymi, mówiącego po polsku i niemiecku,
poszukuje fabryka tabaki, cygar i han-
del korzeni [1425.]

K. Borkowskiego,
(1384) w Buku

Moich gości i tych, którzy nimi
zostać zechcą, uwiadomiam ninie-
szem o znacznej przesyłce marce-
wego piwa grodziskiego, które sprzedaję w beczkach jako
tę i we fiaskach. (1434)

Wągrówiec w marcu 1870.
Juliusz Kunkel.

Przedpłatę na
Grzechy Krystyny
przez
J. Gordona
w ilości 20 sgr.
przyjmuje Administracja Dziennika Po-
znańskiego.

Licytacja
książek, rękopisów, dokumentów, obra-
zów, rycin, rysunków itp., stanowiących
zbiór po s. p.

Ksawery Masłowski
odbędzie się w dniu 7 marca i następnym
b. r. w Krakowie w klasztorze XX. Francis-
czanów.

Polecenia do zakupu przyjmują fran-
ciszczanie D. E. Friedla i cukiernia A.
Masłowski.

Katalog kosztuje w miejscu 40 cent., z
przesyłką po opasku 46 cent.

Katalogi te są także do nabycia we
Lwowie w księgarni Wilda, w Poznaniu u
J. K. Zupańskiego, w Lipsku u F. Volk-
mara. [1382.]

Subjekt,
obeznany z winami i sprzedaż
korzeni i delikatów znajdzie na-
tychmiast korzystne miejsce u
A. Janczakowskiego,
(1435) Miłosław, — Bazar.

**Oryginalne państwowe lo-
sy premiowe**
wszędzie prawnie są dozwolone.

**Najnowsza wielka
loteryja premiowa**
potwierdzona przez rząd wysoki
i gwarantowana, której ciągnięcie
już dnia 20 b. m. się rozpoczyna.

Tylko wygrane ciągną się.
Główne wygrane wynoszą:
250,000, — 150,000, — 100,000, —
50,000, — 40,000, — 30,000, —
25,000, — 20,000, — 10,000, —
5,000, — 4,000, — 3,000, —
2,000, — 1,000, — 500, —
250, — 100, — 50, —
20, — 10, — 5, —
2, — 1, — 0,50, —
0,25, —
Cały oryginal. los państw. koszt. 2 tal.
pół tal. 1/2.

Za przesłaniem pieniędzy, za
zaliczką pocztową lub najwygod-
niej przez używanie teraz asy-
gnacy pocztowej wykonują się
wszystkie nadchodzące do mnie zlece-
nia nawet do najdalejszych
okolic akuralnie i dyskre-
tnie a po ukończeniu ciągnięcia
przesyłają się pieniędże wy-
grane i wykazy natychmiast.

Uprasza się o udawanie się wprost do
B. Salomona,
Hamburg.

Przedpłatę na
Grzechy Krystyny
przez
J. Gordona
w ilości 20 sgr.
przyjmuje Administracja Dziennika Po-
znańskiego.

Licytacja
książek, rękopisów, dokumentów, obra-
zów, rycin, rysunków itp., stanowiących
zbiór po s. p.

Ksawery Masłowski
odbędzie się w dniu 7 marca i następnym
b. r. w Krakowie w klasztorze XX. Francis-
czanów.

Polecenia do zakupu przyjmują fran-
ciszczanie D. E. Friedla i cukiernia A.
Masłowski.

Katalog kosztuje w miejscu 40 cent., z
przesyłką po opasku 46 cent.

Katalogi te są także do nabycia we
Lwowie w księgarni Wilda, w Poznaniu u
J. K. Zupańskiego, w Lipsku u F. Volk-
mara. [1382.]

Subjekt,
obeznany z winami i sprzedaż
korzeni i delikatów znajdzie na-
tychmiast korzystne miejsce u
A. Janczakowskiego,
(1435) Miłosław, — Bazar.

**Oryginalne państwowe lo-
sy premiowe**
wszędzie prawnie są dozwolone.

**Najnowsza wielka
loteryja premiowa**
potwierdzona przez rząd wysoki
i gwarantowana, której ciągnięcie
już dnia 20 b. m. się rozpoczyna.

Tylko wygrane ciągną się.
Główne wygrane wynoszą:
250,000, — 150,000, — 100,000, —
50,000, — 40,000, — 30,000, —
25,000, — 20,000, — 10,000, —
5,000, — 4,000, — 3,000, —
2,000, — 1,000, — 500, —
250, — 100, — 50, —
20, — 10, — 5, —
2, — 1, — 0,50, —
0,25, —
Cały oryginal. los państw. koszt. 2 tal.
pół tal. 1/2.

Za przesłaniem pieniędzy, za
zaliczką pocztową lub najwygod-
niej przez używanie teraz asy-
gnacy pocztowej wykonują się
wszystkie nadchodzące do mnie zlece-
nia nawet do najdalejszych
okolic akuralnie i dyskre-
tnie a po ukończeniu ciągnięcia
przesyłają się pieniędże wy-
grane i wykazy natychmiast.

Uprasza się o udawanie się wprost do
B. Salomona,
Hamburg.

Przedpłatę na
Grzechy Krystyny
przez
J. Gordona
w ilości 20 sgr.
przyjmuje Administracja Dziennika Po-
znańskiego.

Licytacja
książek, rękopisów, dokumentów, obra-
zów, rycin, rysunków itp., stanowiących
zbiór po s. p.

Ksawery Masłowski
odbędzie się w dniu 7 marca i następnym
b. r. w Krakowie w klasztorze XX. Francis-
czanów.

Polecenia do zakupu przyjmują fran-
ciszczanie D. E. Friedla i cukiernia A.
Masłowski.

Katalog kosztuje w miejscu 40 cent., z
przesyłką po opasku 46 cent.

Katalogi te są także do nabycia we
Lwowie w księgarni Wilda, w Poznaniu u
J. K. Zupańskiego, w Lipsku u F. Volk-
mara. [1382.]

Subjekt,
obeznany z winami i sprzedaż
korzeni i delikatów znajdzie na-
tychmiast korzystne miejsce u
A. Janczakowskiego,
(1435) Miłosław, — Bazar.

**Oryginalne państwowe lo-
sy premiowe**
wszędzie prawnie są dozwolone.

**Najnowsza wielka
loteryja premiowa**
potwierdzona przez rząd wysoki
i gwarantowana, której ciągnięcie
już dnia 20 b. m. się rozpoczyna.

43 1/2 — 3/4, maj-czerwiec 42 1/2 — 43 1/2 — 5/8, czerw.-lip. 43 3/4 — 44 1/2, tal. plac. Jęczmień: 1750 funt. młoty i wielki 31 — 44 tal. Owies: 1200 funt. w miejscu 21 — 26 1/2 tal.; wschodnio-pruski 23 1/2 — 24 1/2, pomorski 24 1/4 — 25 1/4 tal. z kolei plac. na marzec kwiecień-maj 24 1/4 — 25, maj-czerwiec 25 1/4 — 26, tal. plac. Groch: 2250 funt. do gotow. 50 — 56 tal. na pasze 40 — 46 tal. Rzep: 1800 funt. 100 — 108 tal. Rzepik: 98 — 106 tal. Olej rzepi-
wy: 100 funt. w miejscu 13 1/2 — 14 1/2 tal.; na marzec i marzec-kwie-
cień 13 1/2 — 14 1/2 tal. placono. Olej lina: 100 funt. w miejscu 11 1/2 — 12 1/2 tal. Olej skain: w miejscu 8 1/2 — 9 tal.; na marzec 7 1/2 — 8 tal. plac. Kwiec. maj 7 1/2 tal. Okowita: 8000. Tra-
lesa w miejscu bez beczki 14 1/2 — 15 tal. plac. na marzec i ma-
rzec-kwiec. 14 1/2 — 15 1/2 kwiecień-maj 14 1/2 — 15 1/2 maj-czerwiec 14 1/2 — 15 1/2 tal. placono.

Na targu:	piękna	średnia	poślednia
Pszonica biała	71-76	72	61-65
zółta	69-70	68	60-65
Żyto	53-54	52	50-51
Jęczmień	43-46	42	39-40
Owies	31-32	30	24-26
Groch	51-60	53	46-50
Rzep	256	246	236
Rzepik zimowy	238	228	218
Rzepik letowy	220	210	200

KORESPONDENCYA REDAKCYI.
Panu K. C. w Gnieźnie: Dziękujemy za łaskawą pamięć,
lecz nie zamieszczamy, gdyż nasz stały korespondent w tej samej
materii dość obszernie się rozpisal.

(Nadesłano)
Błogo skutkująca Revalensiere du Barry. — Nadal nikt
nie będzie już mógł powątpiewać o blagiej skuteczności Revalen-
schiere du Barry, odtąd do tysiąca pochwał lekarskich i nielekar-
skich dodac możemy dzisiaj wdziesięcioletnie bogostawienie i sze-
ściu lety Jego Świątobliwości Papieża po dwudziestoletnim
bezkutecznym użyciu lekarstw. Rzym, 21 lipca 1866. Zdrowie
Papieża jest wyborne, mianowicie odtąd wstrzymuje się od wszel-
kich lekarstw, które mogą uleczyć chłania i wyłącznie używa wy-
bornę Revalensiere du Barry, która zadziwiająco pomyślnie nań
działała. — Zaręczają, że Jego Świątobliwość spożywa przy każ-
dym obiedzie pełny talerz i nachwalać się nie może jej skutków
dobroczynnych. (Korespondencya Gazette du Midi) W na-

Obwarzanki warszawskie co
dzień świeże przy Dominikańskiej ul. No. 2.
L. Ekert,
mistrz piekarski.

Swieże ostrzygi angielskie
u
Leopolda Goldenringa,
(1447)

Wystawa w Kościanie.
Uzyskawszy od Naczelnego Prezesa pod dniem 10 stycznia rb.
pozwolenie do rozsprzedania 24,000 akcyi na
Wystawę rolniczo-przemysłową
która się odbędzie dnia 17 i 18 maja r. b.
w Kościanie,
podaję do wiadomości publicznej, że sprzedaż losów rozpoczęła się
z dniem dzisiejszym i że dochód z akcyi użytym będzie na pokry-
cie kosztów wystawy i na zakupienie przedmiotów do losowania.
Przewodniczący w komisji urządzającej wystawę
Stanisław hr. Czarnecki. (1377)

Zygmunt Aschheim w Poznaniu,
Chwaliszewo,
polecą swój znacznie zaopatrzony skład sieni rybactw, galicyjskie i angiel-
skie, w kawalkach jako i gotowe różnej wielkości, ponad niskiej cenie [1436]

Pożyczka premiowa miasta Mediolanu z 1866 r.
podzielona na 750,000 obligacyi po 10 franków,
gwarantowana wszystkimi posiadłościami gruntowymi i
stałymi i niestałymi podatkami miasta Mediolanu.

Splata ich zwrotna odbywa się w 55 latach i to do 1861 r. zawsze dnia
16 marca, 16 czerwca, 16 września i 16 grudnia z premiami:
fr. 100,000
fr. 50,000, 30,000, 10,000, 1000, 500 itd. itd.
Każda obligacya spłaca się frank. 10 najmużej.

Obligacye te, stósowne mianowicie na podarki, małe oszczędności itd. są do
nabywania w wszystkich wulkanach krajowych i zagranicznych a mianowicie w
Frankfurcie n. M. i to po cenie:
fr. 10 = tal. 2 20 sgr. = fl. 4 40 kr.
= flor. 4 wal. austr. w srebrze.

Je possède pour la vente Arbres
fruitiers et Rosiers t-é
variés espèces de chain, prix modéré.
Je m'occupe spécialement de la taille des
arbres fruitiers.

Denizot,
péjiniériste à Górczyn p. Pesen.

Denizot,
ogrodnik w Górczynie pod Poznaniem.

Ból zębów
każdego rodzaju nawet gdy zęby są wyprucone i zara-
żone, usuwa natychmiast trwale i bez bóleski sławny wy-
sada indyjski bez potrzeby zakładowania i zaplombo-
wania zębów. W towarzę prawdziwym dostać go można w fl. po 5 i 10 sgr. w Pozna-
niu u C. L. Arndta. [7498]